

„In alle uithoeken van de aarde vragen volkeren hun spirituele leiders naar het waarom van het bestaan.”

In mijn hart ben ik een zigeunerin

Noem Erica Terpstra gerust een wereldburger. Reizen zit haar in het bloed. „In mijn hart ben ik een zigeunerin die zich overal thuis voelt. Als je je openstelt voor anderen, maakt je altijd contact.” Binnenkort pakt ze het vliegtuig voor de derde reeks van haar tv-programma 'Erica op reis'. De koningin van het enthousiasme kent geen grenzen.

Komt dat even goed uit. Erica Terpstra heeft een reisdag. Ze moet van haar woonplaats Scheveningen naar een feestje in Groningen. Ideaal om onderweg bij te praten over reizen. Geef haar een invalshoek en ze steekt van wal.

Bij Den Haag vertelt ze over haar eerste reis: „Ik was nog maar vier jaar toen we met ons gezin op de boot naar Nederlands-Indië gingen. Mijn vader, mijn moeder, mijn broer, mijn zus en ik. In Nederland was mijn vader instructeur bij de politie school. Om de politiemensen op Java voor te bereiden op de democratie, werd hij twee jaar uitgezonden om daar les te geven. Hoewel ik natuurlijk nog maar een kleuter was, is er toch veel van die periode blijven hangen. De kleuren, de geuren en de band met de bevolking hebben me nooit losgelaten. Ik voel me nog steeds sterk verbonden met Azië. Daarom ben ik ook Japans en Chinees gaan studeren.”

Op de A12 slaat ze af naar haar sportreizen: „Als kind ging ik nooit op vakantie. Daar hadden we thuis het geld niet voor. In de zomer kreeg ik een seizoenskaart voor het zwembad. Daar was ik al dolgelukkig mee. En dat opende deuren in mijn latere leven.”

„In 1959 mocht ik voor het eerst zelfstandig naar het buitenland. Toen was ik zestien en deed ik mee aan een zweminterland in Keulen. Een jaar later mocht ik naar de Olympische Spelen in Rome. Voor de eerste keer in een vliegtuig! In die tijd was een vliegreis alleen iets voor vorsten en filmsterren, dus ik voelde me heel bevoorrecht. De wedstrijden waren op zichzelf al fantastisch om mee te maken, maar ik heb vooral genoten van alle ontmoetingen in het Olympisch dorp. Net als vier jaar later in Tokyo. Want in het Olympisch dorp ontmoette je mensen uit alle hoeken van de hele wereld, mensen in allerlei kleuren en met allerlei achtergronden. Iedereen was verschillend, maar je had allemaal getraind en geknokt om hetzelfde ideaal te bereiken: meedoen aan de Spelen. Daardoor was er meteen een grote verbondenheid met elkaar. Wat voelde ik me daar een wereldburger!”

Op het Prins Clausplein pakt ze een zijpad naar haar reismotto: „Doe onderweg wat de plaatselijke bevolking doet. Eet met ze mee, pas je aan aan de plaatselijke gewoonten en leef met de mensen mee. Op die manier geniet ik van andere culturen, inspirerende mensen, verrassende gewoonten en religies. Dat raad ik andere reizigers ook aan: onderga de verwondering. Stel je open voor iedereen die je tegenkomt. Zorg dat er geen afstand ontstaat tussen jou en de plaatselijke bevolking. Door de muren om je heen af te breken, toon je respect voor de lokale tradities. Dat is ook de kracht van mijn tv-programma, want de band die ik met andere volkeren tot stand breng, spreekt kennelijk een groot publiek aan. Begrijp me goed: ik ben geen missionaris, maar als het programma wat voorordelen kan weghalen en als de kijker iets over andere mensen kan leren, is dat winst.”

Bij Amsterdam vertelt ze over het doel van haar reizen: „In de kern ben ik steeds op zoek naar de zin van het leven. Door gesprekken met spirituele leiders overal ter wereld kom ik daar langzamerhand achter. Uiteindelijk gaat het in het leven om de liefde, de compassie en het respect. De kunst is om het leven te gebruiken om een iets beter mens te worden. Niet voor eigen gewin, maar omwille van het grote geheel.”

„Die les is eigenlijk een bevestiging van wat ik al van mijn vader leerde. Thuis waren we niet godsdienstig, maar ik had een katholiek vriendinnetje dat God bedankte als haar iets moois overkwam. Soms kon ik daar jaloers op zijn. Daarom vroeg ik mijn vader wie ik eigenlijk moest bedanken als ik blij was. Hij zei: probeer jouw geluksgevoel door te geven aan een ander. Niet morgen, maar nu. Dus geef iemand een complimentje, een knipoog of een steuntje in de rug. Dat heb ik mijn hele leven als leidraad gebruikt.”

Ter hoogte van Lelystad belicht ze de variatie in haar reizen: „Als student reisde ik met mijn man door Amerika. Geld hadden we niet, maar met de bus kon je voordelig van Oost naar West. Toen ik na mijn scheiding alleenstaand was, bezocht ik als Kamerlid tientallen landen

Onderweg met reiziger Erica Terpstra

waar Nederland in het kader van de ontwikkelingshulp steun aan verleende. Zo kwam ik overal. Plaatselijke bestuurders namen ons mee naar scholen, weeshuizen, ziekenhuizen en waterputten. En overall ontmoette ik de meest interessante mensen. Om de zeventigste verjaardag van mijn moeder te vieren, ben ik met haar en met mijn twee zonen naar Indonesië geweest. Met drie generaties terug naar de plek waar we vroeger woonden. We waren allemaal geëmotioneerd door het weerzien. Voor mijn tv-programma was ik bij monniken, bij prinses, bij sumoworstelaars, bij marktkooplui en zelfs bij spiritueel leiders als de Daila Lama. Het is toch een enorm voorrecht als je dat allemaal mag meemaken?”

Emmeloord. Waar ze de les van haar reizen overdenkt: „Wat mij iedere keer inspireert is dat religies, tradities en culturen overal ter wereld elkaar overlappen. De verpakking is vaak anders, maar de kern van de boodschap is hetzelfde: mensen zijn op zoek naar zingeving. Volken in alle uithoeken van de aarde vragen hun ei-

gen spirituele leiders of religieuze kopstukken naar het waarom van het bestaan. En overall ter wereld krijgt de mens uiteindelijk de opdracht om liefde en respect door te geven.”

Bij het knooppunt Heerenveen mijmert ze over het ideale reisgezelschap: „Ga alleen op reis met mensen die je goed kent. Dan weet je wat je aan elkaar hebt en hoeft je onderweg geen energie te besteden aan het afstemmen van verwachtingen. Maak ook duidelijke afspraken over wat je gaat doen en wie wat betaalt. Dat soort dingen heb ik te vaak fout zien gaan. In onze studententijd werkten mijn man en ik twee zomers in een Italiaans vakantiepark. Daar kwamen veel Nederlandse echtparen die elkaar kenden van kaartavonden, verenigingen of sportclubjes. Ze kwamen als vrienden, maar kregen ter plekke ruzie over het koken van een eitje bij het ontbijt. Dat vond de één te duur en de ander te zacht of te hard. Dus moet je voor vertrek goede afspraken maken, want het is zonde om je reistijd aan dat soort gekibbel te besteden.”

Groningen doemt op. Bij de stadsgrens vertelt ze hoe je reisstress kunt voorkomen: „Maak je niet druk om dingen waar je toch niets aan kan veranderen. En schiet vooral niet in de stress als je trein of je vliegtuig wat later vertrekt. Be-

denk juist dat je reis al op het station of Schiphol begint. Kijk lekker naar de mensen om je heen en luister naar hun verhalen. Reizen is het automatisme loslaten en je openstellen voor het onverwachte. Dus zet je kijkogen open en geniet.”

Voor de derde reeks van het tv-programma 'Erica op reis' gaat ze dit voorjaar naar zes verschillende landen in Zuid-Amerika. De serie wordt in het najaar uitgezonden.

Erica op reis in Japan: „Stel je open voor iedereen die je tegenkomt.”

Erica in het kort

Erica Terpstra (1943) was als zwemster meerdere malen Nederlands kampioen op het onderdeel vrije slag. Ze vertegenwoordigde ons land bij de Olympische Spelen in Rome (1960) en Tokio (1964). Ze studeerde sinologie in Leiden, werkte als sportjournaliste en zat voor de VVD jarenlang in de Tweede Kamer, waar ze steeds opnieuw met voorkeurstemmen in werd gekozen. In het eerste kabinet van Wim Kok was ze staatssecretaris voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Na haar politieke loopbaan werd ze gekozen tot voorzitter van sportkoepel NOC*NSF, een taak die ze tot 2010 vervulde. Sinds 2011 maakte ze reisprogramma's voor Omroep Max. Erica is getrouwd geweest. Ze heeft twee zonen, twee schoondochters en twee kleindochters. Erica woont in Scheveningen. „Op Scheveningen”, zegt ze zelf.